

Διαδικτυακή Ημερίδα: Σχολικός Εκφοβισμός
Σάββατο, 6 Μαρτίου, 2021

Σχολικός Εκφοβισμός

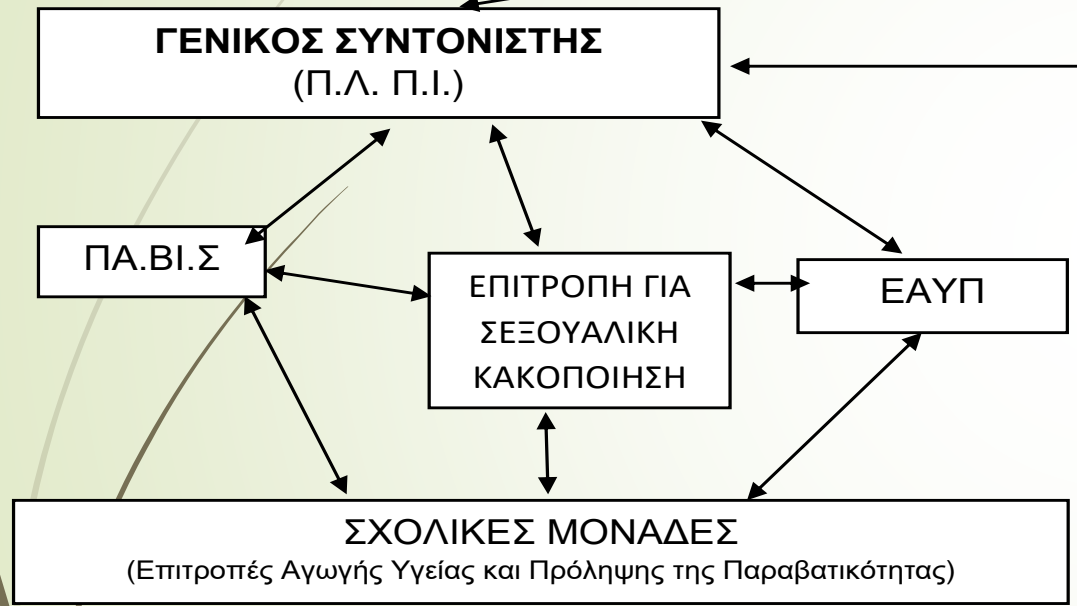
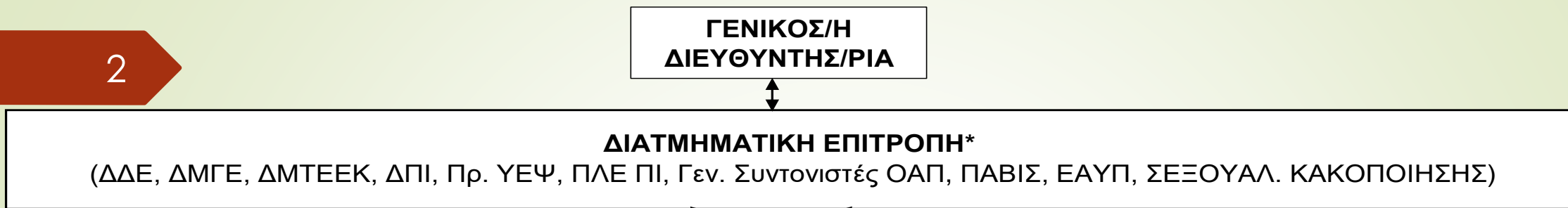

Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο (ΠΑ.ΒΙ.Σ.)
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

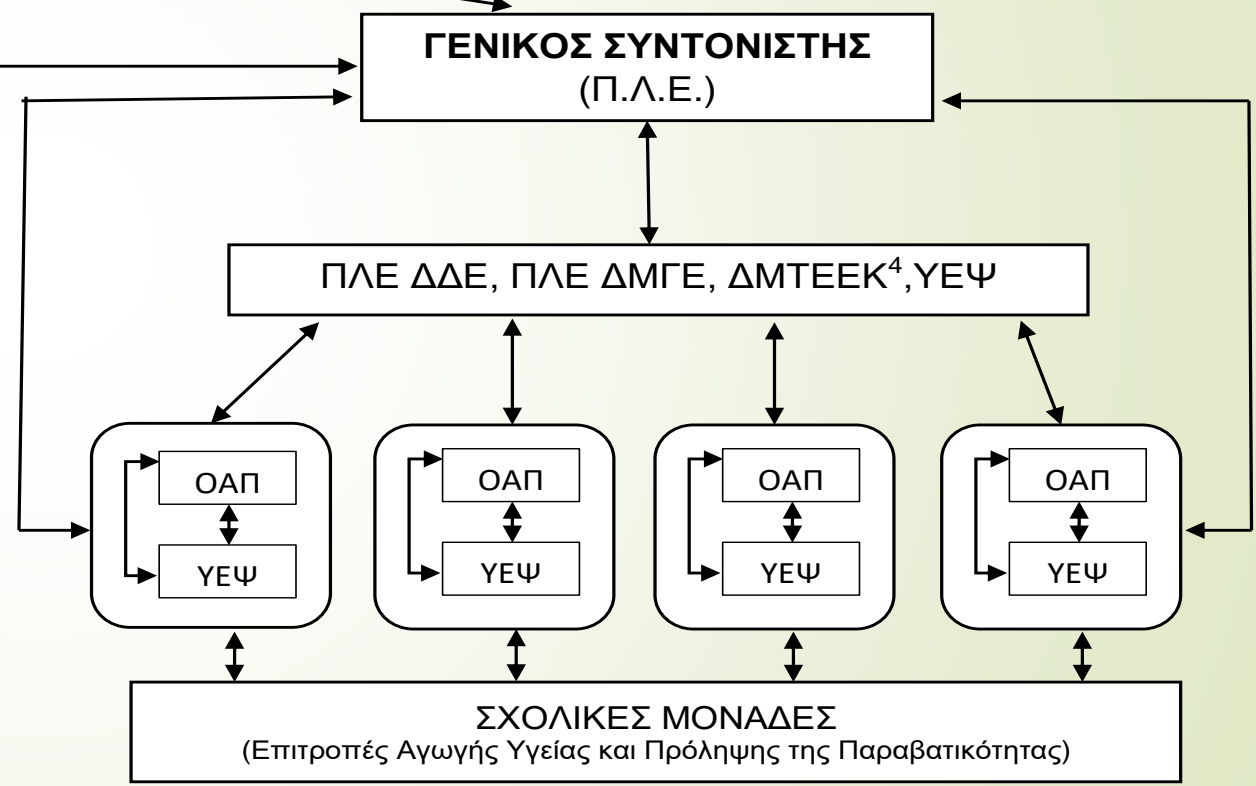

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΟΜΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

2

Διάγρ. 1: Δομή για την πρόληψη της παραβατικότητας

Διάγρ. 2: Δομή Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης

Η πολιτική του Υ.Π.Π.Α.Ν. για τον Σχολικό Εκφοβισμό

- Εγκύκλιος για Σχολικό Εκφοβισμό (23 Φεβρουαρίου, 2016).
- Επικαιροποίηση προηγούμενης σχετικής εγκυκλίου, 11 Νοεμβρίου, 2020 (Αρ. γπρ11441)
- Αναπροσαρμογή με βάση νέα, σύγχρονα δεδομένα (βιβλιογραφία, έρευνα, διαδικασίες, φορείς).
- **Μηδενική Ανοχή στη Βία**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Αρ. Φακ.: 7.19.04.16.1, Π.Ι. 12.10.03
Αρ. Τηλ.: 22402350, 22402487
Αρ. Φαξ: 22402394

11 Νοεμβρίου 2020

Διευθυντές/Διευθύντριες Σχολείων
Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής
και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Θέμα: Πρόληψη και διαχείριση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού

Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ), στο πλαίσιο της πολιτικής του για πρόληψη και αντιμετώπιση των φαινομένων της παραβατικότητας και

Εγκύκλιος: Πρόληψη και Διαχείριση Περιστατικών Σχολικού Εκφοβισμού

- ΠΑ.ΒΙ.Σ. σε συνεργασία με το Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου – Cybersafety και την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας (Υ.Ε.Ψ.)
- Ενσωμάτωση απόψεων από τις Διευθύνσεις και Υπηρεσίες του ΥΠΠΑΝ
- Επιστημονική επιμέλεια:
Δρ Κώστας Φάντη, Διευθυντής του Εργαστηρίου Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας και Αναπληρωτής Καθηγητής - Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Αρ. Φακ.: 7.19.04.16.1, Π.Ι. 12.10.03
Αρ. Τηλ.: 22402350, 22402487
Αρ. Φαξ: 22402394

11 Νοεμβρίου 2020

Διευθυντές/Διευθύντριες Σχολείων
Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής
και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Θέμα: Πρόληψη και διαχείριση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού

Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ), στο πλαίσιο της πολιτικής του για πρόληψη και αντιμετώπιση των φαινομένων της παραβατικότητας και

Παράρτημα I

Ορισμοί και Θεωρητικό Υπόβαθρο 1/4

Ορισμοί –Βία, Σχολικός Εκφοβισμός

- ▶ Ένας/Μία μαθητής/μαθήτρια γίνεται αντικείμενο εκφοβισμού ή θυματοποιείται, όταν υποβάλλεται, **κατ' επανάληψη και κατ' εξακολούθηση**, σε αρνητικές ενέργειες από έναν/μία μαθητή/μαθήτρια ή περισσότερους/περισσότερες μαθητές/μαθήτριες (O'Leary, 1986, 1991). Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού εκδηλώνεται ως επιθετική συμπεριφορά μεταξύ των μαθητών/μαθητριών (προς ένα άτομο ή ομάδα ατόμων) και διακρίνεται από τα πιο κάτω χαρακτηριστικά:
 - ▶ **Επαναλαμβανόμενος**: αντικατοπτρίζει μία μορφή συμπεριφοράς, η οποία δεν είναι τυχαία ή μεμονωμένη.
 - ▶ **Εμπρόθετος/Εκούσιος**: είναι δηλαδή το αποτέλεσμα μιας εσκεμμένης και όχι τυχαίας συμπεριφοράς.
 - ▶ **Επιθετικός**: προκαλεί βλάβη / ζημιά στο άτομο-στόχο.
 - ▶ **Ύπαρξη ανισορροπίας δύναμης**: προϋποθέτει πραγματική ή αντιλαμβανόμενη ανισορροπία δύναμης ανάμεσα στα δύο μέρη (σωματική, κοινωνική κ.ά.).
 - ▶ Η βλάβη είναι ένα φάσμα από **αρνητικές εμπειρίες** που μπορούν να προκαλέσουν: (α) σωματικό τραύμα ή πόνο, (β) ψυχολογικές επιπτώσεις, όπως άγχος, κατάθλιψη, απελπισία, θλίψη κ.λ.π. (γ) κοινωνικές επιπτώσεις, όπως βλάβη στη φήμη ή τις σχέσεις του ατόμου με άλλους, (δ) επιπτώσεις στη μάθηση λόγω αύξησης απουσιών, σχολική εγκατάλειψη, δυσκολίες συγκέντρωσης στο μάθημα, χαμηλή μαθησιακή επίδοση.

Παράρτημα I

Ορισμοί και Θεωρητικό Υπόβαθρο 2/4

Μορφές εκδήλωσης Σχολικού Εκφοβισμού

- **Σωματικός:** χρήση σωματικής βίας από τον θύτη προς το θύμα. Η σωματική εκφοβιστική συμπεριφορά μπορεί να περιλαμβάνει χτυπήματα, κλώτσιές, γροθιές, φτύσιμο, τρικλοποδιές, σπρωξιμάτα κ.λπ. Η σωματική βία περιλαμβάνει, επίσης, την κλοπή, αλλοίωση ή καταστροφή περιουσίας του θύματος από τον θύτη, με σκοπό να του/της προκαλέσει βλάβη (π.χ., κλοπή, κατάσχεση ή καταστροφή προσωπικών αντικειμένων, διαγραφή ή/και αλλοίωση προσωπικών ηλεκτρονικών πληροφοριών).
- **Λεκτικός:** προφορική ή γραπτή επικοινωνία από το άτομο που εκφοβίζει προς το θύμα, η οποία προκαλεί βλάβη. Η λεκτική εκφοβιστική συμπεριφορά περιλαμβάνει: χλευασμούς, χρήση μειονεκτικών επιθέτων, βρισιές, απειλητικά ή προσβλητικά μηνύματα, λεκτικές απειλές κ.λπ.
- **Σχισιακός (Ψυχολογικός / Κοινωνικός):** συμπεριφορά από τον θύτη προς το θύμα, η οποία αποσκοπεί να βλάψει τη φήμη και τις σχέσεις του θύματος με άλλα άτομα. Η εκφοβιστική συμπεριφορά μπορεί να περιλαμβάνει απομόνωση, αγνόηση ή παρεμπόδιση της αλληλεπίδρασης του θύτη με άλλα άτομα. Επιπρόσθετα, μπορεί να περιλαμβάνει τη χρήση ψευδών ή/και επιβλαβών φημών, υποτιμητικών σχόλιων, κουτσομπολιών κ.λπ.
- **Διαδικτυακός:** χρήση του διαδικτύου, των κινητών τηλεφώνων και άλλων ψηφιακών τεχνολογιών, προκειμένου να εκφρασθεί μία εσκεμμένη, επαναλαμβανόμενη και επιθετική συμπεριφορά απέναντι στο θύμα. Η σχετική εκφοβιστική συμπεριφορά μπορεί να συμβαίνει ανώνυμα ή επώνυμα και συνήθως, έχει τη μορφή ενός εκφοβιστικού, ρατσιστικού ή προσβλητικού ηλεκτρονικού μηνύματος, φωτογραφίας ή βίντεο. Κάποιες φορές μπορεί να οδηγήσει στον αποκλεισμό ή στην περιθωριοποίηση ατόμου ή ατόμων

Παράρτημα I

Ορισμοί και Θεωρητικό Υπόβαθρο 3/4

Μέρη του σχολείου

- Στην αυλή
- Στο γήπεδο
- Στον διάδρομο
- Στις τουαλέτες
- Στην αίθουσα διδασκαλίας
- Στον δρόμο από και προς το σχολείο.

Χαρακτηριστικά εμπλεκομένων σε περιστατικά Εκφοβισμού

- οι θύτες (οι μαθητές/μαθήτριες που ασκούν την εκφοβιστική συμπεριφορά),
- τα θύματα (οι μαθητές/μαθήτριες που επιδέχονται την εκφοβιστική συμπεριφορά) και
- οι θεατές (οι μαθητές/μαθήτριες αυτόπτες μάρτυρες / παρατηρητές ή άλλες μορφές που περιγράφονται στη σελ. 5).

Παράρτημα I

Ορισμοί και Θεωρητικό Υπόβαθρο 4/4

Ενδείξεις και Επιπτώσεις εκφοβιστικής συμπεριφοράς

- ▶ Ο σχολικός εκφοβισμός επηρεάζει, μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα, τη σωματική και ψυχική υγεία των μαθητών/μαθητριών (π.χ. αυξημένη πιθανότητα για συναισθηματικές δυσκολίες ή αντικοινωνική συμπεριφορά). Οι επιπτώσεις αυτές ενδέχεται να αφορούν στα θύματα, στους θύτες, αλλά και στους θεατές.

Παράρτημα II

Πολιτική του Σχολείου: **Πρόληψη** Σχολικού Εκφοβισμού

Πρακτικές Εισηγήσεις / σχεδιασμός σε:

- Επίπεδο Σχολείου *(εκτίμηση κινδύνου, πολιτική κατά του σχολ. εκφοβισμού, κώδικας συμπεριφοράς, κλίμα του σχολείου)*
- Επίπεδο Εκπαιδευτικού *(ενδυνάμωση εκπαιδευτικών, μέντορες εκπαιδευτικοί, στρατηγικές στην τάξη, στήριξη ευάλωτων παιδιών)*
- Επίπεδο Μαθητή/Μαθήτριας *(δεξιότητες πρόληψης, συμμετοχή παιδιών)*
- Επίπεδο Γονέων *(ενδυνάμωση γονέων, συμμετοχή)*

Παράρτημα III

Πολιτική του Σχολείου: **Διαχείριση** Σχολικού Εκφοβισμού

Στήριξη από ΥΕΨ

Βασικές αρχές διαχείρισης

- Διαμόρφωση ομάδας διαχείρισης
- διαχείριση σε χώρο και με τρόπο που το παιδί νιώθει ασφάλεια
- ενημέρωση όλων όσων εμπλέκονται, καταγραφή περιστατικού
- **υποβολή περιστατικού στο ηλεκτρονικό Σύστημα Εκπαιδευτικού Προγραμματισμού (ΣΕΠ) – μέσω της ιστοσελίδας του ΥΠΠΑΝ**

Στάδια διαχείρισης

- Σύσταση ομάδας διαχείρισης
- Διερεύνηση περιστατικού
- Επικοινωνία με εμπλεκόμενους μαθητές, γονείς

Διαχείριση σε άλλες περιπτώσεις

- Σοβαρά περιστατικά
- Μικρά παιδιά / παιδιά με ειδικές ανάγκες
- Διαδικτυακός εκφοβισμός
- Σεξουαλική κακοποίηση
- Ρατσιστικός, ομοφοβικός/τρανσφοβικός εκφοβισμός
- Βία στην οικογένεια

Παράρτημα IV

Έντυπα Χειρισμού Σχολικού Εκφοβισμού

- Έντυπο Α: Καταγραφή
- Έντυπο Β: Παρακολούθηση
- Έντυπο Γ: Αναστοχασμός

Έντυπο Α: Καταγραφή περίπτωσης Σχολικού Εκφοβισμού

Όνομα εκπαιδευτικού:

Ημερομηνία και ώρα περιστατικού:

Όνομα παιδιού/θύτη (ή θυτών):

Όνομα παιδιού/θύματος (ή θυμάτων)

Όνομα παιδιού/ών θεατή/θεατών:

Ο εκφοβισμός ή το περιστατικό αναφέρθηκε από (σημειώστε \):

Θύμα	Θύτη
Μαθητή/Μαθήτρια που ήταν μάρτυρας	Γονέα/Κηδεμόνα
Μαθητή/Μαθήτρια που το άκουσε	Βοηθητικό προσωπικό
Εκπαιδευτικό που ήταν μάρτυρας	Ανάπτυξη αναφορά
Εκπαιδευτικό που το άκουσε	Άλλο πρόσωπο (διευκρινίστε)

Περιγραφή του περιστατικού ή των περιστατικών:

Έντυπο Β: Παρακολούθηση περίπτωσης Σχολικού Εκφοβισμού

Όνομα εκπαιδευτικού:

Αριθμός Συνάντησης: Ημερομηνία:

Όνομα παιδιού:

Κατάσταση μαθητή/μαθήτριας: Βελτιωμένη Χειρότερη Καμία αλλαγή

Σχόλια:

Έντυπο Γ: Έντυπο Αναστοχασμού για περίπτωση Σχολικού Εκφοβισμού

Όνοματεπώνυμο: Ημερομηνία:

1. Γιατί σου έχει ζητηθεί να συμπληρώσεις αυτό το έντυπο;

2. Περιέγραψε τη συμπεριφορά σου. Τι έκανες;

3. Τι προσπαθούσες να καταφέρεις όταν συμπεριφέρθηκες με αυτό τον τρόπο;

4. Ποιους κανόνες της τάξης ή του σχολείου επέλεξες να μην ακολουθήσεις;

5. Ποιους και με ποιο τρόπο επηρέασε η συμπεριφορά σου αυτή;

6. Πώς αλλιώς θα μπορούσες να συμπεριφερθείς;

Παράρτημα V

Οδηγίες Ηλεκτρονικής Καταχώρισης Περιπτώσεων Σχολικού Εκφοβισμού

- Τα στάδια καταχώρισης βήμα-βήμα
- Ευθύνη των σχολείων για ηλεκτρονική καταχώριση των περιπτώσεων εκφοβισμού στο ΣΕΠ
- Η καταγραφή γίνεται χωρίς να ζητούνται προσωπικά δεδομένα των εμπλεκομένων.
- Τα περιστατικά προωθούνται υπό μορφή εμπιστευτικού στην Υ.Ε.Ψ. για χειρισμό.

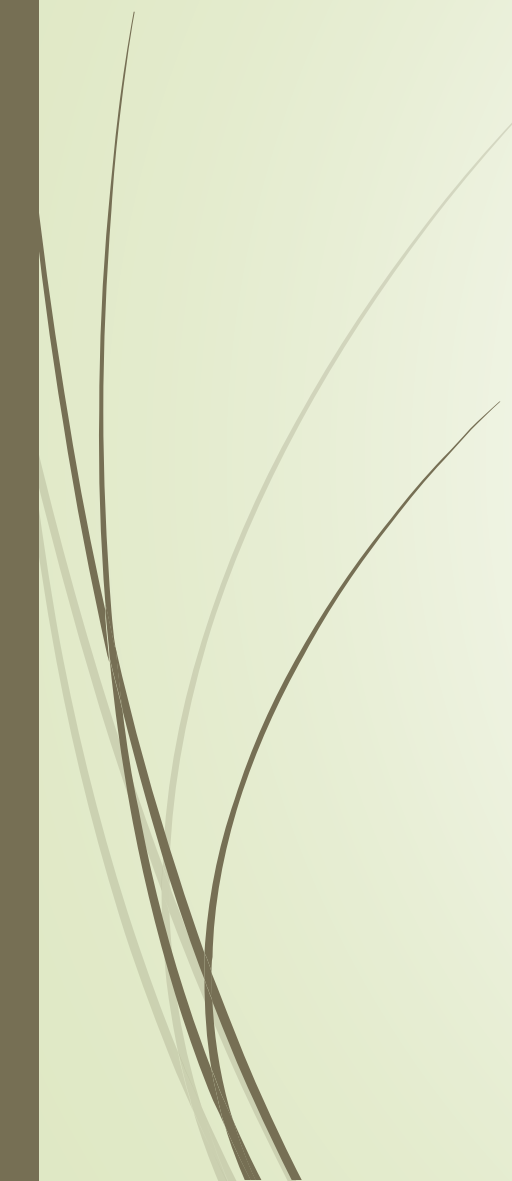
The screenshot shows the official website of the Ministry of Education, Youth and Sports (ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ) for the reporting of school bullying cases. The page is in Greek and features a navigation menu on the left with categories like 'Ολοσχεδίαση', 'Επιχειρήσεις', and 'Εκπαίδευση'. The main content area is titled 'ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ' and includes a section for reporting cases. A red circle highlights the 'ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ' (Electronic Reporting System) link. Other visible elements include a search bar, a language selector (Ελληνικά / English), and various educational resources and news items.

This is a close-up view of the 'ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ' (Electronic Reporting System) link, which is circled in red in the previous screenshot. The link is part of a larger menu or sidebar on the website, with other links visible above and below it, such as 'ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ' and 'ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ'. The text is in Greek and is set against a white background with a blue border.

Παράρτημα VI

Υποστηρικτικές Υπηρεσίες και Φορείς

- Εντός / Εκτός ΥΠΠΑΝ
 - Πληροφορίες
 - Ιστοσελίδες / Τηλέφωνα
 - Τηλεφωνικές Γραμμές Στήριξης
-

Ευχαριστούμε!

pavis@cyearn.pi.ac.cy

info@cyearn.pi.ac.cy

www.pi.ac.cy